

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): atrásau
Arrieta: inóssente, soró, *lélo
Bakio: anoñmál, *kokólo
Bermeo: atrásau
Berriz: burúarín, burúbakó, burútontó, kásko, *soro
Bolibar: búruarín, *téntel, *soro
Busturia: kokólo, *téntel (?)
Dima: lélo, sústeγitjiko
Elantxobe: kojttádo
Elorrio: γijáxo (?), *erðílelo
Errigoiti: atséka, *papao
Etxebarri: kokólotju, jóifjo
Etxebarría: monjól (?), *kájku, *lélo
Gamiz-Fika: tonto, *soró, *lélo
Getxo: inúsente, gijáxo
Gizaburuaga: anoñmal
Ibarruri (Muxika): burúbakó, *téntel
Kortezubi: inútil, *lolo, *téntel
Larrabetzu: ijáxo (?), inúsente
Laukiz: inútil, *lélo
Leioa: lélo
Lekeitio: inúsente
Lemoa: lélo, loko, *papáu
Lemoiz: tforiβuru, yánoraβako
Mañaria: lélo, káβal, *soro (?)
Mendata: kokólo
Mungia: kócolo, inóssente
Ondarroa: βuruárin
Orozko: kócolo, *téntel
Otxandio: lélo, tonto, *kájku, *βurwándi, *βuruyóγoy, *soso
Sondika: yánoraβako, *lélo
Zaratamo: kokólo, lélo
Zeanuri: lélo, *βékoř
Zeberio: lélo, *kájku
Zollo (Arrankudiaga): atsératu, anoñmal
Zornotza: tokořo, erðílelo

Araba

Aramaio: átřasau, kařámařo, *lélo, *kájku

Gipuzkoa

Aia: eřkáf, třatřjú (?), βurúarín, γijářjó (?), ául (?), tonto, *kájku (?)
Amezketar: sentsúγaβé, *inússente, *erγéř, *kájku
Andoain: tonto, *inúsente
Araoz (Oñati): tontu
Arrasate: inútil, *lelo (mark.), *γisáxo
Arroa (Zestoa): burúarín, *erγéř
Asteasu: inúsente, erǵél, *kájku, *gisáxo, *gaxó

Ataun: estála kápas, *γijářjó
Azkoitia: óř re éstek eřpáβilaũko, óř éstek eřpáβilakó:, tnto, tntólo
Azpeitia: třepél, tonto, *kájku, *erγéř
Beasain: buúttjóso káβala és (mark.), gijá:řfo, γisáxo, gáxo, *inúsente (mark.), *erγel, *ařsésũ
Beizama: atséatũ, estía alátsem búrus, *inóso
Bergara: γijáxo, *kájku, *soro
Deba: γijáxo, tonto, atrásau
Donostia: tonto, *erγel, *kájku, *astakřten
Eibar: inúsente, kojttáu, *gisáxo
Elduaín: gisáxo, gisa*xo, gařjó, tonto, *inóssente
Elgoibar: inúsente, éstok totáleko řanuá, ésta natúala
Errezil: γijářjó, *kájku, *inóso
Ezkiõ-Itsaso: falóðũn
Getaria: mótsá (mark.), *inóso
Hernani: tonto, gisáxo, *inúsente, *erγéř
Hondarribia: βuruyáβe, eřkař, tonto, *astaputs, *erγela (mark.), *kájku
Ikaztegieta: gijařjo, atséatuk (mark.), *erγela (mark.), *řořoa (mark.), *motel
Lasarte-Oria: inúsente, eřkáf, gařjó, *tonto, *burúmotél, *kájku, *erγéř, *soso, *pélo
Legazpi: tonto, motel, lelo, *řořoa (mark.)
Leintz Gatzaga: tonto, *mařkélu
Mendaro: kutřáo (?), *erγel (?)
Oiartzun: gijářjua (mark.), gisáxua (mark.), γisáxo, třoró, tontuá (mark.), *inóso, *inóssentia (mark.)
Oñati: tonto
Orexa: γisáxo, inúsente, *gářjo
Orio: γijáxo, tonto, gisáxo, *pélo
Pasaia: inóssente, inóssentia (mark.), ařtáβustán, gisáxo, *tonto
Tolosa: burúřín, talénu γutříkua (mark.), ésta βetéa, estála xantsija, inússente, sosomkotia (mark.), tonto, *gisáxo
Urretxu: atséatũ, *gisáxo
Zegama: γijáxo

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta:
Alkotz: tontoa (mark.)
Aniz: řoro, inoránte, *erγel, *nosénte
Arbizu: tontuá (mark.), kájkuβá (mark.), ařtáputs, ařtakřten
Beruete: búruúts, *tútuřo
Donamaria: tonto, ttóntto, *inúsente, *řořo, *gřáxo, *γisáxua (mark.), *γisářaxua (mark.), *γájřo
Dorrao / Torrano: tonto, *tutũlu

Erratzu: řoró, *erγéř
Ettxalar: sosóřko, tetéřořko, *inóssente, *inóssentia (mark.)
Ettxaleku: erγéř, mótelá (mark.), góγoářxóγařię (mark.)
Ettxarri (Larraun): éstiř taléntwř, tonto, *tútuřo
Eugi: tontoa (mark.), ařtópile (mark.)
Ezkurra: inóssente, gisáxo
Gaintza: éřtaořgí xářtéř (?), éřta buúttjotřgí xářtéř (?), *inóřjó, *inóřoántũ
Goizueta: éstuk taléntwořoko, inóřřnté, erðieró
Igoa: erγéř, *mómoló, *mósolo
Jaurrieta: tonto
Leitza: třoró, inóssente, γisáxo, ářse řiřkoát (mark.), mótel, *erǵel
Lekaroz: gřβelatũ, *inóssente, *erγel, *kájku
Luzaide / Valcarlos: soso, éřta βurúttik úntsá
Mezkiritz: mótel, kájku, tontoa (mark.)
Oderitz: řimple, βuruyúttjikó, *kájku, *γřaxó
Suarbe: inútia, tontoa (mark.), *tutũlu, *γisáxo
Sunbilla: erǵél, eró, *řoro, *soso
Urdiaín: tontwa (mark.), *astáputsá (mark.)
Zilbeti: ařtapúts, erγela (mark.)
Zugarramurdi: soso (mark.)

Lapurdi

Ahetze: řořól, séntsuarín, *leléka
Arrangoitze: soso, erγéř
Azkaine: gájřua está ořua, ttáptto řat řađu fářtan, *éřofenta (mark.), *sosóřkua (mark.), *gářsóřkua (mark.), *tetélia (mark.) (?)
Bardoze: soso (mark.), řek, řeyoe, *erγela (mark.)
Beskoitze: soro, *soso, *inóssent (?)
Donibane Lohizune: yářjo, sosóřka, sosóa (mark.), *erγéř, *leléka, *tetéř
Hazparne: mentšářre, búřwarin, *erγel, *tetéře, *inútil
Hendaia: řoróřkó, řoró, eró, *inúsente, *gijářo
Itsasu: řóřola, tonto, *erγéř (?)
Makea: soso
Mugerre: buruahul, erðiřoro, eřkař, *řuku, *řek (?)
Sara: *tetéře, *erγela (mark.), *teřlátu eřkař, *soso, *inúsente, *ařtopúts, *inútil
Senpere: řimple, *erγéř, *soso
Urketa: soroa (mark.), *tetéře
Uztaritze: soso, tetéře, *erγéř

Nafarroa Beherea

Aldude: tonto, soso, éro, *erγel, *tetéře
Arboti: býřttik řimple, řimpletsen býřttik

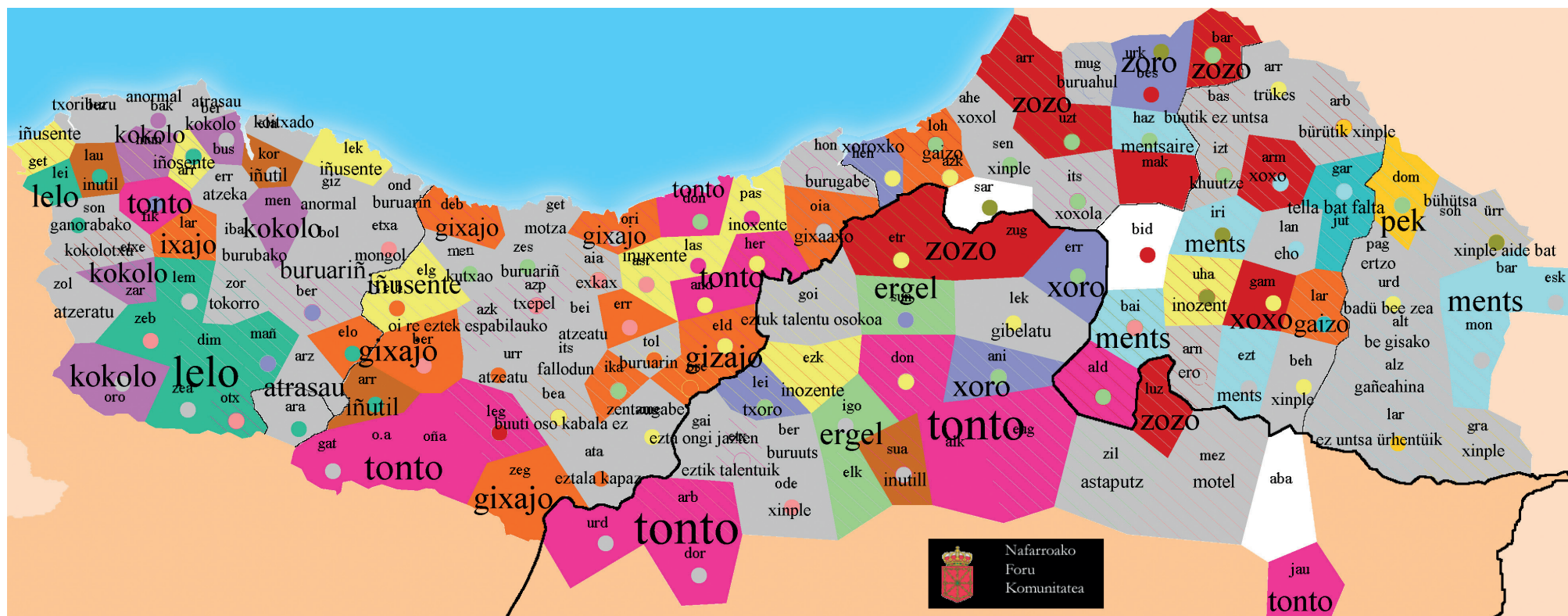
(mark.), sósua (mark.), teřřat fářta, *řek, *inóssenta (mark.), *erγéřlak (mark.)
Armendaritze: řořó, perttóřia (mark.), *méntsá (mark.), *ęnúsente, *řek, *ęnũla
Arnegi: eró, soso, tetéře, *lolo
Arrueta: trykeř, *inúsente, *mentšá (mark.), *erγel
Baigorri: mentš, tetéře, tonto, *kájku, *gářjo
Bastida: buúttik es úntsá, es untšá finitya, soso
Behorlegi: řimple, *inóssent, *kúutse
Bidarraí: *soso (?), *tetéře, *ęnúsente
Ezterenzubi: mentš, eřkař, seřřářtt fářta, éřta komplé, beřttja bano gutřó, *kúutse, *inúsente
Gamarte: řořo, *inóssent
Garrũze: teřřat fářta ik, býřttik řilo uk, *ménts, *inoalá, *řũla, *eróa (mark.)
Irisarri: mentš, eřkař, řoro, řořo, gájřo, imbiřilá (mark.), inútilá (mark.), *tetéře (?)
Izturitze: kúutse (?), gájřo, es ařũnt ořoa (mark.), teřřatřjan e teřřa řat hiyitja, luma řat fářta, řapelřjan luma řat eřpakatu sako, teřřa řat eřkař, *erγel, *ařtolili
Jutsi: teřřa řat fářta ořk, erřso, goγoahin, erγel
Landibarre: éřo, *mentšá, *inóřo
Larzabale: gářjo, fúnts gutřekin, řeyřetako fúntřik es, fata kotřja seřtt, éřo, *teřřa fářta řan, *inúsente
Uharte Garazi: inóssent, soso, řikalepořta, *tetéře

Zuberoa

Altzai: gapeahina (mark.), bađik ohól řat ménts, erřso, heřřka, deřzapeneka, *řařřét, *deřzapénka, *ęnyřente, *khyřtéř
Altzurũkũ: bé: řizá:ko, ohól řat ménts
Barkoxe: meřři, meřřti
Domintxaine: řek, méntsá (mark.), *erǵela (mark.), *tetéře (?)
Eskiula: bađy ohól řat ménts, bađy ohól řat heřřka, *bahéřt, *ęnyřente, *řařřét, *erǵel, *petářtt
Larraine: es untšá řřhentřřk (mark.) (?), ohól ba ménts, es beřttjek řđyi, enyřenska (?), gijót (mark.), ematřřót, by:meheřřka, by:řlářkřřká, bymeheřř, *řek, *tetéře
Montori: ohóřa ménts, řařřét, bý:řik ménts, *řyřřyř, *eřlóřka, *řek, *ęnyřente
Pagola: erřso, eřfinity, *pélo, *tetéře, *ęnyřente, *řek, *ařtapyřts
Santa Grazi: řimple, eřřořka, eřřo, řek, řekřka
Sohũta: byřřtšá, ohól ba meřř dik, deřzapénka, héřlo
Urdiřarbe: bađy řeř seřá (?), ohól ba ménts, eřřnořmal (?), eřřfinityřk, řek, *ęnyřente, *ménts, *řařřét
Uřřũtoi: řimple ařđe řat, eřkař, řek, *tetéře, *erǵel

2383. Mapa: tonto / idiot / foolish

GALDERA: 69130 ALEANR: 143

	ergel
	inuzent(e)
	gaixo / gizajo
	kaiku
	inutil
	kokolo
	zoro
	ohol bat ments
	teila bat falta
	tetele
	lelo
	zozo
	eñula
	pek
	tonto
	bestelakoak

- Zentzu edo adimen txikiko pertsona, zentzugabeki mintzatzen edo aritzen dena nola izendatzen den galdetu da.

Mungia: "Tentela" Bermio aldian esaten da.
Lemoa: Sein de "lelo bat" esátea les, "papaua" esatea les, "leloa" esátea les, "léloa" esáten yakón antzéra, ba, "papáua" be antzérakoa.
Busturia: "Tentela" enbrakoetan da. "Es dosu ulértuten eser, tentela sara su".
Etxebarría: "Káiku", esér estábena enténditzen edo... Antzérakué... "lélo" ta "káiku" bát dié.
Orio: "Pélllo" re báí, oláko... gizájo samarrái "Óixe pélllo, oixé!".
Asteasu: Malezik eztuna eta dana siniste una eta "gizaajua", gaizki pentsate eztuna eta 'de pocas luces'... ta tontua.
Erratzu: Buutik naasie den ura, ola, fundamentuik eztuena ["tonto"].
Donibane Lohizune: Mailukaska ai falta.

Uztaritze: "Ergela" erraiten da óla puxka at arína delaiik.
Makea: Ezta normala erraan du, badu buru ahul puxka at edo hóla erraten da... "zozoa" ezta pollit erraitea... erten du biziki usu "ze zozoa!", bainan ez liteke erran behar... samurtu aise erten... hemen e!
Bidarrai: Badira ortan e kategoriak... "zozoa" zinez arrunt burutik yoana dená da... bear baita erroteian ezarri edo eztuina arrazoinamenduik.
Arnegi: "Xoxua" bada, gero "zózoo", ua geixo da. Geo "mentsa" ola arín den yende ata... eztiina gauzak untsa pízatzen. Eta geo "eroa" ua arrunt 'el loco'.
Arboti: Erten zie e "honek baik téil'at fála".
Pagola: Ba, astaphütz, "Kadet astaphütz", bazen khantia heben "Errepublikak nahi badü presidentik Kadet Astaphütz bezañ gisanenik eztik".